

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobců: **a) M. M., b) nezl. M. M., c) nezl. M. M.x**, nar. 11. 6. 2012, **d) nezl. A. M.**, nar. 8. 5. 2016, všichni státní příslušnost Ruská federace, t. č. všichni pobytem Učitelská 1550/10, Praha 8, všichni zastoupeni JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2023, č. j. OAM-157/ZA-ZA11-D02-2023, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2023, č. j. 16 Az 21/2023-36, ve znění opravného usnesení ze dne 1. 12. 2023, č. j. 16 Az 21/2023-42,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 10 220 Kč k rukám advokátky JUDr. Ireny Strakové do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

### O d ů v o d n ě n í :

#### I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Dne 24. 7. 2023 žalovaný rozhodl o nepřipustnosti podaných žádostí žalobců, občanů Ruské federace, o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Státem příslušným k posouzení žádostí bylo podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“ nebo „nařízení“) určeno Finsko.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojili žalobci u Městského soudu v Praze, který žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Městský soud shledal důvodnou námitku vztahující se k čl. 17 nařízení Dublin III, který členským státům umožňuje převzít odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu v případě, kdy je příslušným jiný členský stát. Soud uvedl, že státům je při aplikaci tohoto článku přiznána široká míra vlastního uvážení (rozsudek SDEU ze dne 23. 1. 2019, *M. A. a další*, C-661/17). Zároveň Nejvyšší správní soud judikoval, že pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III učinit (rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24). Soud dále konstatoval, že využití čl. 17 nařízení je otázkou správního uvážení, neboť nařízení nestanoví pevná kritéria pro jeho aplikovatelnost. Městský soud měl za to, že nepřípustným překročením zákonné meze správního uvážení je, pokud žalovaný opomene nebo popře okolnost, která by mohla mít vliv na výsledek řízení.

[4] V posuzované věci byl žadatelem pouze jeden rodič a 3 nezletilé děti ve věku 13, 11 a 7 let. Soud považoval za nesporné, že možnosti žalobce a) o děti pečovat a zároveň možnosti nezletilých žalobců se adaptovat v novém prostředí by byly lepší v České republice než ve Finsku z důvodu odlišnosti jazyka oproti podobnosti češtiny a ruštiny. Žalovaný nepoměřil zájmy dětí se zájmem státu névst řízení o mezinárodní ochraně, uvedl pouze obecný závěr o schopnosti dětí se lépe přizpůsobit cizímu prostředí, který lze aplikovat na veškeré zdravé nezletilé děti. Nadto tento závěr lze přijmout v případě dětí předškolního věku, u dětí vyššího věku nemusí platit. Soud dodal, že ze správního spisu nevyplývá, že by žalobci opakovaně vycestovali do Finska, a proto jim je tamní prostředí známé, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí žalovaného.

[5] Již ve správním řízení žalobci předložili rozhodnutí o přijetí žalobců b) i c) na českou základní školu od 27. 3. 2023, aniž by se s touto okolností žalovaný jakkoli vypořádal. V soudním řízení žalobci předložili potvrzení o přijetí žalobkyně c) na základní školu od 1. 9. 2023. Dále v soudním řízení žalobci předložili sdělení hokejového klubu, dle kterého žalobci b), c) jsou od ledna 2023 hráči HC Kobra Praha. Soud poznamenal, že obecně není vytváření sociálních vazeb k nové zemi po podání žádosti o mezinárodní ochranu okolností, která by měla mít vliv na právní postavení žadatele o mezinárodní ochranu, neboť na území ČR obvykle vstoupil bez pobytového oprávnění, tedy i bez legitimního očekávání, že se tomu tak někdy stane. Soud však akcentoval zvýšený zájem na ochraně práv nezletilých dětí (body 13, 14 a 17 preambule nařízení Dublin III) a uplynutí delší doby v řízení, kterou stát vytvořil podmínky pro to, aby si nezletilí žalobci vytvořili vazbu na české prostředí a stali se jeho součástí.

[6] Soud tak měl za to, že žalovaný měl přihlédnout při posuzování čl. 17 nařízení Dublin III se zřetelem k ochraně zájmů dětí k dalším okolnostem života nezletilých žalobců, jako je jejich věk, počet dětí v rodině, zahájení školní docházky v ČR, doba řízení a asimilace dětí v ČR, vše s přihlédnutím k odlišnosti jazykového prostředí ve Finsku. Pokud takto žalovaný neučinil, postupoval v rozporu se zákonem, neboť neposoudil ve správním řízení známé relevantní skutkové okolnosti ohledně poměrů nezletilých dětí. Opomenutí rozhodných okolností při provedení správního uvážení zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí.

[7] Dále soud uvedl, že výše uvedené okolnosti v dané věci zakládají důvod pro aplikaci čl. 17 nařízení, a to bez zřetele ke skutečnosti, že k řízení o azylové žádosti matky

pokračování

nezletilých žalobců byla určena příslušnost Finska. Tuto úvahu však soud učinil nad rámec nosných důvodů rozsudku, kterými je žalovaný vázán, což výslovně uvedl.

## II. Kasační stížnost a vyjádření žalobců

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost.

[9] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem městského soudu, že měl přihlídnout při posuzování čl. 17 nařízení k dalším okolnostem života nezletilých dětí jako je věk, počet dětí v rodině a zahájení školní docházky v ČR.

[10] Namítá, že relevantní soudní judikatura nestanovuje absolutní převahu nejlepšího zájmu dítěte za všech okolností, k čemuž odkazuje na rozsudek č. j. 1 Azs 260/2020-27. Jak judikatura ESLP, tak Ústavního soudu jej vnímá jako příkaz k vyvažování různých protichůdných zájmů, resp. nedávná judikatura Ústavního soudu zavedla jistou kategorizaci různých řízení podle intenzity působení nejlepšího zájmu dítěte (nález ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19). Stěžovatel uvádí, že dle jeho názoru je nejlepším zájmem dítěte, aby bylo společně s rodiči, bez ohledu na zemi, kde právě pobývají. Navíc starší děti začaly navštěvovat ZŠ na konci března, mladší dcera až v září 2023. Za několik měsíců dle názoru správního orgánu nenavázaly natolik silné sociální vazby, aby je případná změna prostředí ovlivnila natolik negativně, že by do budoucna nebyla možná jejich integrace jinde.

[11] Stěžovatel odkazuje na rozsudek ze dne 23. 1. 2019, M. A. a další, C-661/17, kde Soudní dvůr zdůraznil, že ze znění čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, vyplývá, že je na dotčeném členském státu, aby určil, za jakých okolností si přeje využít možnost danou diskrečním ustanovením podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. S ohledem na tuto širokou posuzovací pravomoc Soudní dvůr v rozsudku C-661/17, uzavřel, že ani úvahy týkající se nejlepšího zájmu dítěte nemohou zakládat na straně členského státu povinnost, aby uvedené možnosti využil a sám posoudil žádost, k jejímuž posouzení není příslušný.

[12] Stěžovatel dále uvádí, že čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si rodinný život na území daného státu. Představuje pouze určitou garanci a korektiv toho, že při rozhodování o pobytovém oprávnění či dokonce přímo vyhoštění cizince bude brán v kontextu všech posuzovaných zájmů také přiměřený zřetel na existující osobní a rodinné vazby cizince.

[13] Stěžovatel uvážil okolnosti konkrétního případu, přičemž považuje své závěry za opodstatněné. V případě žalobců nenastaly natolik výjimečné okolnosti, že by jejich přemístění do příslušného členského státu způsobilo porušení čl. 8 Úmluvy. Byť jistě k určitému zásahu do jejich rodinného života dojde, dle stěžovatele nepůjde o zásah nepřiměřený. Případné odloučení žalobců od manželky, resp. matky je závislé na výsledku řízení o mezinárodní ochraně ve Finsku. Zároveň žalobci neuvedli relevantní okolnosti, které by vylučovaly, aby je jejich manželka/matka na nezbytnou dobu řízení o jejich azylových žádostech do Finska následovala (obzvláště vzhledem k tomu, že k posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu je taktéž příslušné Finsko – kasační stížnost proti rozhodnutí o zastavení azylového řízení v ČR a příslušnosti Finska k posouzení její žádosti odmítl

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 17. 1. 2024, č. j. 3 Azs 269/2023- 50, pro nepřijatelnost).

[14] Stěžovatel uvádí, že uvedl úvahy, proč neuplatnil diskreční oprávnění dle čl. 17 nařízení a že dle jeho názoru jím uvedené závěry nevykazují znaky svévole. Závěrem pak stěžovatel dodává, že účelem čl. 17 nařízení Dublin III není nalézt optimální komfort pro žadatele o mezinárodní ochranu, ale eliminovat zjevné nedostatky pravidel systému příslušnosti členských zemí dle nařízení Dublin III.

[15] Stěžovatel považuje rozsudek městského soudu z výše uvedených důvodů za nezákonný. Kasační stížnost dle jeho názoru naplňuje kritéria přijatelnosti, neboť městský soud zásadně pochybil při výkladu hmotného či procesního práva a nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu.

[16] Žalobci ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedli, že přemístění do Finska se jeví jako nepřiměřený krok zejména s ohledem na zájmy nezletilých dětí. Popisují důvody žádosti o mezinárodní ochranu v České republice a svoje začlenění do společnosti v ČR. Rozhodnutí žalovaného ve shodě s městským soudem považují za nepřezkoumatelné.

### III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Kasační stížnost je přípustná. Jelikož jde o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval se soud otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s.

[18] Stěžovatel se dovolává tzv. čtvrtého důvodu přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, tedy přijatelnosti na základě zásadního pochybení krajského soudu.

[19] Dle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III platí, že *odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.*

[20] Jak sám městský soud uvedl, otázka, zda členský stát přijme žádost o mezinárodní ochranu k posouzení dle čl. 17 nařízení, je otázkou správního uvážení, které je správní soud oprávněn přezkoumávat pouze v omezené míře, k čemuž existuje bohatá judikatura zdejšího soudu.

[21] V rozsudku č. j. 2 Azs 222/2016-24 Nejvyšší správní soud shrnul, že *„z ustálené judikatury i literatury vyplývá, že diskrece je v právním státě vždy nějak omezena nebo vymezena, a není a nemůže být nelimitována, neboť v opačném případě by byl vytvářen prostor pro libovůli, která je nepřijatelná. Ani správní uvážení ohledně toho, zda bude aplikováno správní uvážení obsažené v čl. 17 odst. 1 nařízení, tak nelze provádět zcela neomezeně.“* Dále soud odkázal na rozsudek ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, v němž konstatoval, že *„každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd.“* V rozsudku ze dne 28. 4. 2023, č. j. 4 Azs 107/2023-38, soud

pokračování

shrnul, že „správní soudy mohou využití správního uvážení obsaženého v čl. 17 odst. 1 Dublinského nařízení přezkoumávat pouze omezeně, tedy posoudit, zda správní rozhodnutí nebylo zatíženo svévolí rozhodujícího orgánu, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem; nemůže však posuzovat, zda mělo být diskreční oprávnění využito, či nikoliv.“

[22] S ohledem na výše uvedené je třeba zdůraznit, že žalovaného neváže názor městského soudu projevený nad rámec rozhodovacích důvodů ohledně aplikace čl. 17 nařízení v nyní posuzovaném případě. Otázku, zda měl stěžovatel diskrečního oprávnění využít či nikoliv, není městský soud oprávněn posuzovat, a pokud by tak závazně pro žalovaného učinil, vykročil by ze své kompetence stanovené mu v § 78 odst. 1 s. ř. s. a ustálené rozhodovací praxe, což by zakládalo důvod pro zrušení takového rozhodnutí (viz rozsudek ze dne 28. 11. 2023, č. j. 4 Azs 178/2023-30).

[23] Stěžovatel v kasační stížnosti primárně snáší důvody, proč neměl být čl. 17 odst. 1 nařízení v případě žalobců aplikován. Takové argumenty však v nynějším řízení nejsou namístě, resp. se míjí s vytýkaným pochybením. Důvod zrušení stěžovatelova rozhodnutí leží v městském soudem shledané nepřezkoumatelnosti úvah stěžovatele stran nevyužití diskrečního oprávnění dle čl. 17 odst. 1 nařízení, neboť stěžovatel dle městského soudu nevzal v úvahu rozhodné okolnosti, které v řízení vyšly najevo, a naopak některé okolnosti, které stěžovatel hodnotil, nebyly ve vztahu k danému posouzení relevantní či ze správního spisu nevyplývaly.

[24] V rozsudku ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44, Nejvyšší správní soud konstatoval, že pokud „v řízení vyvstanou takové okolnosti, které by mohly mít určitou relevanci z hlediska uvážení žalovaného o případném použití diskrečního ustanovení čl. 17 nařízení Dublin III, má správní orgán povinnost nepoužití uvedeného ustanovení alespoň stručně odůvodnit tak, aby měly správní soudy možnost v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. a s výše citovanou judikaturou přezkoumat, zda žalovaný v tomto případě nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo je nezneužil.“ Zároveň však zdůraznil, že „to neznamená, že žalovaný má povinnost diskreční ustanovení aplikovat, má se ovšem otázkou jeho nevyužití zabývat s ohledem na specifické okolnosti hodné zřetele“.

[25] Stěžovatel přitom neargumentuje tak, že okolnosti, které dle městského soudu nesprávně nevzal v úvahu, nejsou pro dané posouzení podstatné či že se nejedná o případ hodný zvláštního zřetele, kterému by ve vztahu k čl. 17 nařízení nemusel věnovat pozornost ve smyslu výše zmíněného rozsudku. Stěžovatel netvrdí, že by městský soud nepřipustně rozšířil přezkum správního uvážení, ani se neohrazuje vůči závěrům o mimoběžnosti či absenci podkladů pro některá tvrzení uvedená ve zrušeném rozhodnutí. Pouze v obecnosti setrvává na svém závěru, že daný případ dostatečně posoudil, ač městský soud konkrétně uvedl, kterými okolnostmi se stěžovatel opomněl zabývat.

[26] Za výše uvedené situace Nejvyšší správní soud neshledal, že by městský soud zásadně pochybil při výkladu práva, resp. že by nerespektoval ustálenou judikaturu, tedy neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

#### IV. Závěr a náklady řízení

[27] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[28] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4). Stěžovatel v řízení neměl úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšným žalobcům toto právo náleží. Náklady v jejich případě tvoří odměna a hotové výdaje zástupce. V souladu s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), činí běžně odměna za jeden úkon právní služby 3 100 Kč. Protože se však jednalo o společné úkony při zastupování čtyř osob, náleží advokátovi ve smyslu § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každou takto zastupovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 % (tedy odměna ve výši 2 480 Kč za jeden úkon a jednu zastupovanou osobu). V řízení o kasační stížnosti učinila zástupkyně žalobců jeden úkon spočívající v podání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] za který jí náleží odměna ve výši 9 920 Kč a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč, celkem tedy 10 220 Kč. Zástupkyně nedoložila, že by byla plátkyní DPH. Žalovaný je povinen nahradit stěžovatelům náklady řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejich zástupkyně.

**Poučení:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. února 2024

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.  
předseda senátu